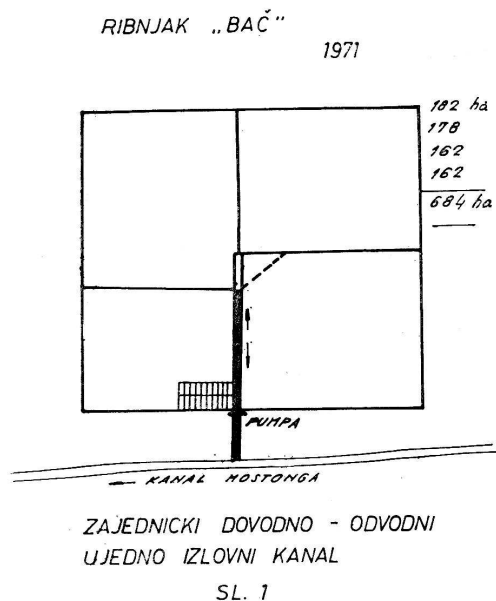

Šaranski ribnjaci s izlovnim bazenima izvan ribnjaka (Problem tehnologije i projektiranja)

Recenzija projekta ribnjaka »Bač«, obavljena u V mjesecu o. g. u Institutu za slatkovodno ribarstvo Zagreb, postavila je primjedbu na funkcioniranje i dimenzioniranje zajedničkoga odvodno—dovodnog kanala, koji služi i kao riblji kanal za izlov.

Primjedba glasi: »Nije dovoljno objašnjeno funkcioniranje tog centra, kako gravitacije ribe k njemu, tako ni za osvježavanje vode. Osibto to nedostaje obrazloženjem sadržine toga kanala, kao bazena za ribu pred izlovom. Širina dna je samo 2—3 m. Primjećuje se, da za količinu ribe, koja gravitira ovamo kod izlova, nema dosta mjesta, te da sadržinu ribolovnog kanalatreba preračunati, a nasipe razmaknuti i time stvoriti neki bazen. Tim se ne prouzrokuju više radnje, niti poskupljuje investicija.« (Sl. 1.)

Navedeni ribnjak sastoji se od 4 bazena površine $182 + 178 + 162 + 162 = 684$ ha približno u obliku kvadrata, među koje je uvučen taj dovodni kanal do sredine.

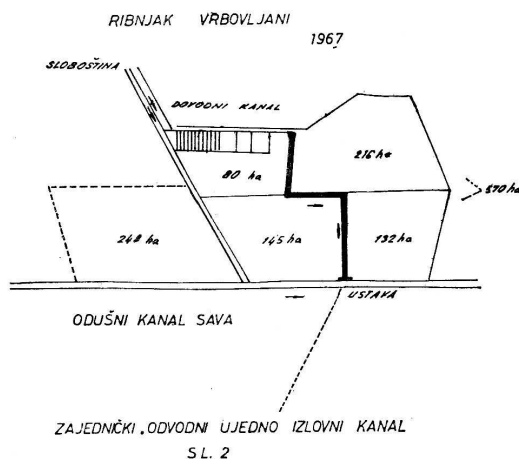
Na sastanku 8. 6. u Baču projektant — tehnolog ribnjaka odbija primjedbu Instituta o proračunavanju dimenzija kanala, jer smatra da će riba izlaziti iz ribnjaka razmjerno količini ispuštene vode i da nema nekih bioloških faktora, koji ograničavaju ili diktiraju pokret riba. Dogovoreno je kompromisno rješenje da se razmak nasipa uz taj kanal proširi

na 30 m. Time ipak nije dokazana količina ribe, koja će u kanal doći i izloviti se. Projekt dakle nije egzaktan, a problem u načelu nije riješen.

Postavlja se pitanje od strane projektantsko-investigacione službe tehnolozima ribnjaka, da odrede uz koje uvjete, i to ne samo načelno, nego i u kvantitativnom opsegu, može neki kanal ili bazen ili riblja jama ili riboizlovljač služiti toj svrhi. Kod toga treba razmotriti i razliku ljetnog odlovljavanja, dok riba prima hranu, i jesenjega izlova, kad je voda hladna, pa riba više ne prima hranu.

Navedimo još neke primjere za ilustraciju toga problema.

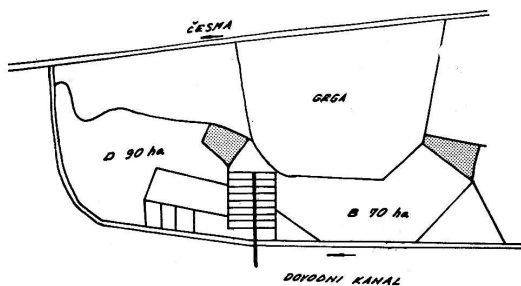
Ribnjak Vrbovljani, projektiran 1967. god. na analogni je način riješio odvodni kanal da služi kao izlovni. Površine pripadajućih bazena jesu $80 + 216 + 145 + 132 = 573$ ha (Sl. 2.)

Institut nije sudjelovao kod projektiranja ni građenja toga ribnjaka, a prednju informaciju dobio je naknadno, 1968. g. Trebalo bi saznati, kakva iskustva je tehnolog-rukovodilac uzgoja na tom ribnjaku stekao u 4-godišnjoj praksi izlova. Je li mu taj kanal stvarno poslužio kao izlovni na način projektom predviđen. Ako nije, koji su tomu razlozi. Da li ima opravdanja očekivati, da će se nekim i kojim naknadnim investicijama to očekivanje ostvariti.

Inž. Fijan opisuje u Ribarstvu Jugoslavije br. 2/1965. ljetni izlov ribe na novom ribnjaku Siščani. Uz toviljnjak B 70 ha i toviljnjak D 90 ha površine prigradeni su bazeni od po 2 ha površine, kao sezonska rastilišta za mlađ u toku V i VI mj. (Sl. 3.) Nakon što se ta rastilišta isprazne, napune se vodom ponovno i služe kao dopunski toviljnjaci, a prepust, ujedno pasaž, 2,20 m širine služi i za prolaz čamca

RIBNJAK „SIŠČANI“
1965

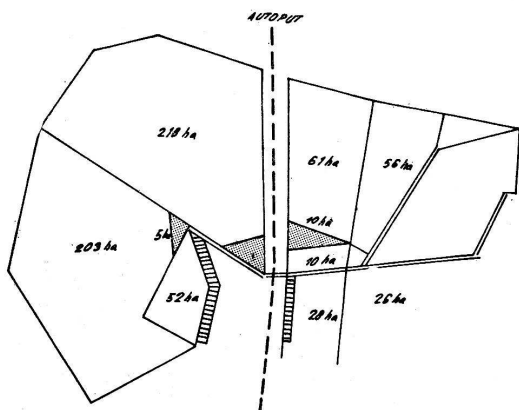
RASTILIŠTE - KASNIJE IZLOVNI BAZEN
S PASAŽOM UZ TOVILJNIAK

SL. 3

s hranom i za migraciju ribe iz većeg bazena u manji. Kada treba obaviti ljetni izlov zatvori se pasaž, riba se u malom bazenu prestane hraniti, a zatim izlozi bez smetnje ribi u većem bazenu. Otpada potreba premještanja ribe u zimovnjak i ponovnog izlova za utovar. Dakle, uštede se na troškovima manipulacije, kao i maltretiranju rabe. Trebalo bi saznati, da li se taj postupak u Siščanima i dalje provodi, a kakva su iskustva stečena.

Za ribnjak Piljenice je Institut radio studiju i kritiku prvoga idejnog projekta. U članku Ing. Bauera u Ribarstvu Jugoslavije br. 1/1966. publiciran je prijedlog Instituta iz 1965. god. (Sl. 4), da se uz

RIBNJAK „PILJENICE“
PRIJEDLOG INSTITUTA 1965

IZLOVNI BAZEN

SL. 4

grupu konzumnih bazena sjeverno od autoputa i uz drugu grupu bazena južno od autoputa dodaju pred ispustom manji pregradni nasipi s prepustom. Time je nastao novi oblik, nazovimo ih izlovnih bazena, i tako olakšan sukcesivni ljetni izlov, postignuta su-

vremeneja tehnologija uzgoja riba uz povećanu početnu gustoću nasada. Grupa sjeverno od autoput ima dva bazena 56 + 81 ha, a njihov izlovni bazen ima 10 ha površine. Južna grupa ima jedan bazen 218 ha s izlovnim 10 ha i dva bazena 203 + 57 ha s izlovnim od 5 ha.

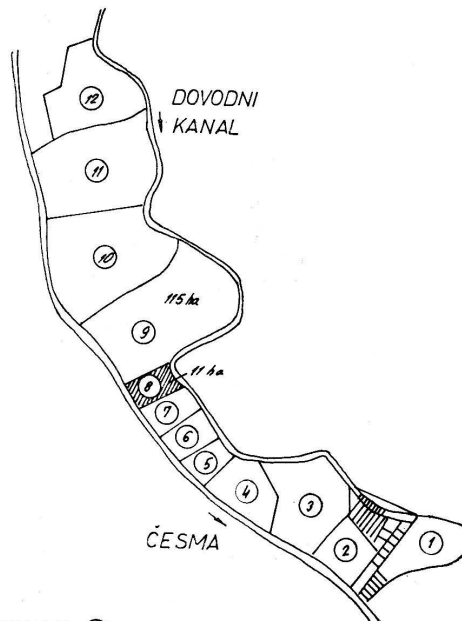
Kod kasnije razrade glavnog projekta, radenoga bez sudjelovanja Ing. Bauera, nije se taj princip uvažio, te izlovni bazeni nisu sagrađeni.

Nešto o riboizlovljačima Ing. Pajana. Na malim ribnjacima u varaždinskoj okolici sagrađeni su manji betonski bazeni izvan pojedinih ribnjaka, prikladni za manipulaciju kod izlova. To je opisano u br. 1/1960. Ribarstva Jugoslavije. Budući da su ti ribnjaci mali, ti su se bazeni mogli pokazati praktični. Njihova primjena u Poljani i Končanici, na većim ribnjacima, nije bila uspješna, jer je ribe bilo previše, pa nije stala u taj riboizlovljač. Zato se više ne upotrebljavaju. Da li ima i subjektivnih razloga za prestanak njihove primjene, nije poznato.

Na ribnjaku Paljevine, projektiranom i početom s građenjem 1967. god., uz najveći toviljnjak T9 površine 115 ha, postavljen je prepust u susjedni bazen T8 površine 11 ha. Inače oba bazena imaju svoje samostalne ispuste. Prepust je postavljen zato, da omogući ljetni izlov i razređivanje ribe iz najvećeg bazena na principu već napred opisanom. Nije poznato, je li do sada već taj bazen T8 poslužio toj svrsi, kao izlovni za veliki. (Sl. 5.)

RIBNJAK „PALJEVINE“

1967

RIBNJAK ⑧ SAMOSTALAN

UJEDNO PREPUSTOM SPOJEN

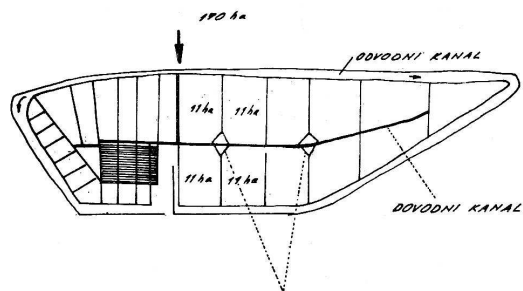
S RIBNJAKOM ⑨ KAO IZLOVNI

SL. 5

Dodaje se i podataka o najvećem ribnjaku u Nizozemskoj na Ost-Flevo Polderu (Publicirao Ing. Bauer u Ribarstvu Jugoslavije br. 4/1970). Ribnjak je građen 1960—1964, prigodom isušivanja mora i gradnje poldera, po unapred izrađenom projektu. Ukupna površina ribnjaka je 170 ha. Dvije grupe po četiri bazena, svaki po 11 ha površine, imaju po jedno zajedničko izlovno mjesto izvan bazena. (Sl. 6.) Pouzdano se zna, da izlov na taj način tamo funkcionira.

Želimo da se ovaj izvještaj uzme kao pozitivni prilog nastojanju oko usavršenja nesamo projektiranja i investicione izgradnje, nego i kao poboljšanje ekonomičnosti uzgoja i izlova ribe. Rezultati ovako usklađenih pojmova i dostignuća potrebni su nam za naš višegodišnji projektni zadatak o unapređenju ribnjačarstva u slivu Save.

RIBNJAK „OST FLEVOLAND“
NIZOZEMSKA 1960 - 1964

VANJSKA IZLOVNA MJESTA ZA
GRUPE PO 4 RIBNJAKA
SL. 6.